

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI HYVIL ÖV
ÄL FÄ
RDS OMR
ÄDESBOL
AGET

Ikäihmisten turvallinen asuminen

Alueiden Hyte-tuki -webinaari 22.5.2024

Pelastustoimen toimintaohjelma onnettomuuksien ehkäisemiseksi

- *Turvallinen ja onnettomuuksista vapaa arki 2025*
 - 8 vaikuttavuustavoitetta ja 250 toimenpidettä
- Vaikuttavuustavoitteiden teemat:
 - Arjen turvallisuuden toimintakyvyn vahvistuminen
 - Turvallisuuspääoman kasvu
 - Palokuolemien ja tapaturmien väheneminen
 - Yhteistyön lisääntyminen
 - Asiakastarpeiden tunnistaminen palveluissa
 - Ihmisten oma vastuu
 - Välittämisen tunteen lisääntyminen

Turvallisesti kaiken ikää - Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelma 2021-2030

- *Kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti tapaturman seurauksena*
 - 25 prosentin vähenemä vuoden 2020 tasosta
- Ohjelman teemat:
 - **Kaatumis- ja putoamistapaturmat**
 - Myrkytykset
 - Tieliikenneonnettomuudet
 - Hukkumiset ja vesiliikenneonnettomuudet
 - **Paloturvallisuus**
 - **Omaiset ja läheiset turvallisuuden edistäjinä**

Turvallisesti kaiken ikää

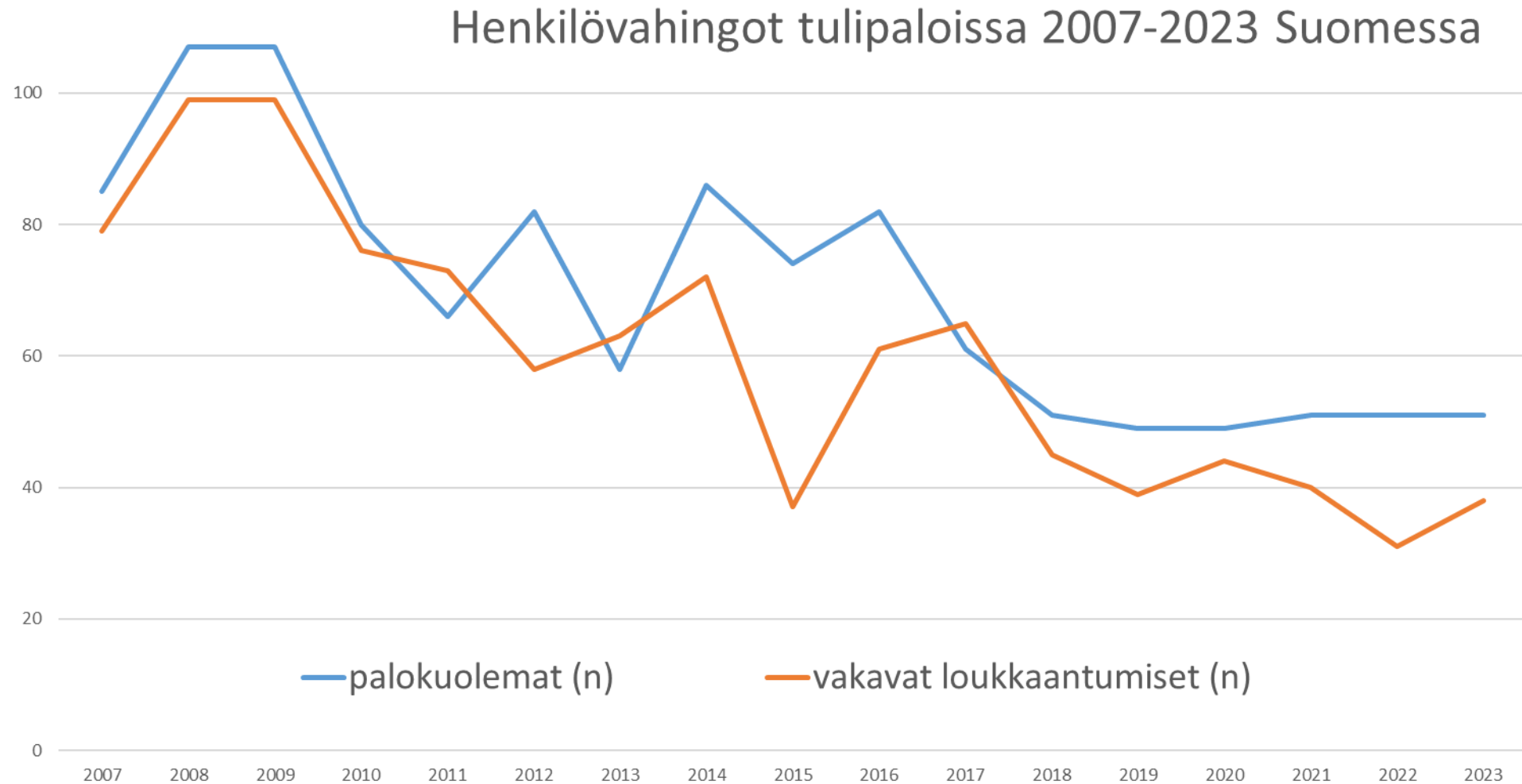
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelma 2021–2030 sekä selvitys kustannuksista

Paloturvallisuus -teeman toimenpiteet

- Paloturvallisuusosaamisen edistäminen ja kehittäminen
 - Lapset ja nuoret, työkäiset, iäkkäät ja heidän läheiset ja heidän kanssa työskentelevät
- Tupakoinnin ja päihteiden käytön seurauksena syttyvien palojen vähentäminen
- Iäkkäiden ja muistisairaiden sosiaalitoimen palvelutarpeen arviointi paloturvallisuuden näkökulmasta
- Iäkkäiden poistumisturvallisuuden ongelmien tunnistaminen ja niihin puuttuminen
- Liesiturvallisuuden parantaminen

Palokuolemat ja vakavat loukkaantumiset

- Vuonna 2020:
 - 49 kuolemaa
 - 44 vakavaa loukkaantumista
- *Tavoite 2030:*
 - 37 kuolemaa
 - 33 vak. loukk.

Pelastustoimen keinoja asumisen turvallisuuden parantamisessa

- Pelastustoiminta
 - Uhkaavan onnettomuuden torjuminen
 - **Ihmisten**, ympäristön ja omaisuuden **suojaaminen ja pelastaminen** sekä **vahinkojen rajoittaminen**
 - Tulipalojen sammuttaminen
- Turvallisuuspalvelut
 - Valvontatoiminta
 - Rakennusten palotarkastukset, ml. **asuinrakennukset**
 - **Poistumisturvallisuus**, ml. **-selvitykset**
 - Kemikaalivalvonta
 - Yleisötapahtumat
 - **Turvallisuusviestintä**
 - Asiantuntijapalvelut, ml. **lausunnot rakennusvalvonnalle**
 - **Palontutkinta**

Vastuu asuntojen palovaroittimista siirtyy - Omistajan vastuut

- [Palovaroittimet siirtyvät taloyhtiöiden vastuulle -tietopaketti](#) (SPEK, 2024)
- Hankinta- ja kunnossapitovastuu asukkaalta rakennuksen omistajalle
 - Valvontavelvollisuus
 - Vastuuta ei voi ulkoistaa
 - Koskee tiloja, jotka tarkoitettu yöpymiseen
 - Omistajalla on oikeus päästä asuntoon
 - Kunnossapito suunniteltava
 - Asennus- ja kunnossapitoa suorittava henkilö vaitiolovelvollinen
- Mikäli omistaja ei asenna palovaroittimia, asukas voi ottaa yhteyttä pelastusviranomaiseen

Vastuu asuntojen palovaroittimista siirtyy - Asukkaan vastuut

- Asukas ei saa poistaa omistajan asentamia palovaroittimia
- Jos asukas asentaa lisää palovaroittimia, vastuu niistä on asukkaalla
- Asukkaan on ilmoitettava palovaroittimen toimimattomuudesta
 - Testausvelvoitetta ei ole säädetty
- Asukas voi olla vahingonkorvausvelvollinen, jos hän aiheuttaa palovaroittimen toimimattomuuden
- Asukas on vastuullinen, että palovaroitin on hänen aisteilleen riittävä
 - Hyvinvointialue vastaa vammaispalveluiden aiheuttamista kustannuksista
 - Lisälaitteiden asennus- ja kunnossapitovastuusta ei ole säädetty

Vastuu asuntojen palovaroittimista siirtyy - Eriyiskysymykset

- Majoitus-, hoitolaitos-, palveluasumis- ja tukiasumistoiminnassa vastuu toiminnanharjoittajalla
- Sosiaalihuoltolain 21 a §:ssä tarkoitetuissa (yksittäisissä) tukiasunnoissa vastuu omistajalla
- Rakennelmissa vastuu omistajalla
- Vuokrattavan yöpymiseen tarkoitetun liikuteltavan laitteissa vastuu toiminnanharjoittajalla

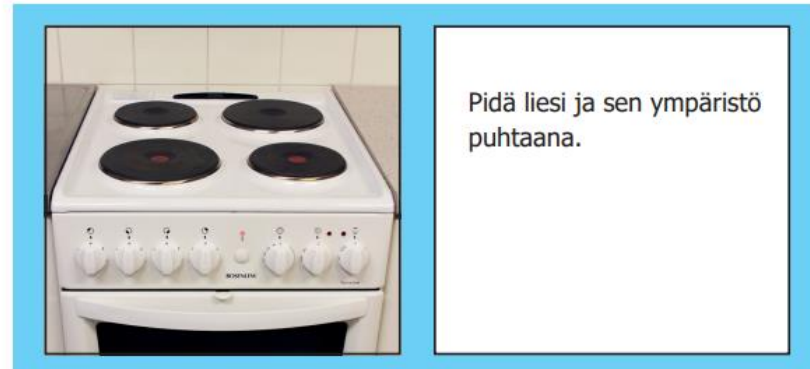
Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

<https://pelastuslaitokset.fi/>

- ✓ Tarve kehittää pelastustoimen yhteistyötä
 - ✓ Tarve yhteiselle kehittämisalustalle
 - ✓ Kaikilla tarve ratkaista samoja arjen kysymyksiä
 - ✓ Yhteinen tahtotila suhteessa valtiohallinnon suuntaan
- Vapaaehtoinen kumppanuus (v. 2008 lähtien)
 - Palvelualueet ja työryhmät (3 toimihenkilöä, 300 asiantuntijaa)
 - Yhtenäiset tulkinnat ja soveltaminen palvelutuotannossa asiakkaille, päällekkäisen työn vähentäminen
 - Yhteiset lausunnot ja kannanotot, keskitetty vuorovaikutus

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Turvallisuuspalvelut palvelualueen oppaita 1

- [Turvallisesti omassa kodissa - selko-opas asukkaalle 2022](#)
 - Hätänumero
- Hyvät ja huonot esimerkit kuvin:
 - Siisti koti
 - Keittiö
 - Sähkölaitteet
 - Kynttilät
 - Tupakointi
 - Toiminta tulipalossa
- 10 kohdan tarkistuslista
 - Itsearviointi: 😊 tai ☹️

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Turvallisuuspalvelut palvelualueen oppaita 2

- [Perhehoidon asumisturvallisuuden tarkistuslista 2024](#)
- Toimintaohjeita ja perusteluja
- 77 kysymystä: (kunnossa/ei/toimenpide)
- Toiminta hätätilanteessa
 1. Poistumisturvallisuus
- Paloturvallisuus
 2. Palovaroitin
 3. Turvaliesi
 4. Normaali palokuorma
 5. Sähkölaitteet
 6. Televisio
 7. Pesukoneiden käyttö
 8. Saunan käyttö
 8. Sähkölämmittimet
 9. Valaisimet
 10. Tupakointi
 11. Kynttilät
 12. Tulisija, tuhka
- Liikkumisen turvallisuus
 14. Esineiden käytettävyys
 15. Taloustikkaat
 16. Liukastuminen, kompastuminen
 17. Valaistus
 18. Uloskäynti, pihapiiri
 19. Apuvälineet
 20. Silmälasit
 21. Yhteydenpito läheiseen
 22. Liikkumiskyky

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Turvallisuuspalvelut palvelualueen oppaita 3

- [Opas asunnosta olevasta palonvaarasta tai onnettomuusriskistä ilmoittamiseen 2024](#)
 - Suuri tavaramäärä asunnossa
 - Asukkaan oma vastuu
 - Turvallinen poistuminen
 - Palovaroitin
 - Liesiturvallisuus
 - Palojäljet ja tupakointi
 - Sauna
 - Tulisijat ja tulen käsittely
 - Parveke
 - Sähkö- ja kaasulaitteet
 - Pelastusviranomaisen valvontatyö

Jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, hyvinvointialuetta, muuta julkisyhteisöä sekä yksityistä hoito- ja asumispalveluiden tuottajaa ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Käynnissä oleva kehitystyö ja Havaittuja tarpeita

- Tutkimus rivitalojen yläpohjien palo-osastoinnista käynnissä
 - Tarkastellaan alle 10 vuotta vanhojen rivitalojen yläpohjat
- Riskiasuminen
 - Koulutusmateriaali sidosryhmille riskiasunnosta ilmoittamiseen
 - Selvitys Pelastuslain 42 §:n sisällymisestä ammatillisen ja AMK-koulutuksen opetussuunnitelmiin
- Yhteisöllinen asuminen
 - Valtakunnalliset linjaukset paloturvallisuusasioihin
 - Valvonta
 - Poistumisturvallisuus selvitykset

Esa Kokki, FT
erityisasiantuntija, pelastustoimi
esa.kokki@hyvil.fi
@esakokki

H Y V I
N V O I N T I
A L U E Y H
T I Ö V
Ä L **HYVIL** F Ä
R D S O M R
Å D E S B O L
A G E T

